

САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК ФАКТОР ВНУТРІШНЬОСОБИСТІСНОГО КОНФЛІКТУ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

У статті аналізується поняття саморегуляції як фактора внутрішньоособистісного конфлікту. Обґрунтовано особливості саморегуляції, що обумовлюють зв'язок феномену саморегуляції та внутрішньоособистісного конфлікту: вікові особливості розвитку саморегуляції у юнацтві, специфіка виду внутрішнього конфлікту Цінності-Доступності та саморегуляція як певний рівень суб'єктного розвитку.

Ключові слова: саморегуляція, внутрішньоособистісний конфлікт, юнацький вік, рівень суб'єктного розвитку, невротичні схильності.

В статье анализируется понятие саморегуляции как фактора внутрличностного конфликта. Обоснованы особенности саморегуляции, которые обуславливают связь феномена саморегуляции и внутреннего конфликта: возрастные особенности развития саморегуляции, специфика вида конфликта Ценности-Доступности и саморегуляция как определенный уровень субъектного развития.

Ключевые слова: саморегуляция, внутрличностный конфликт, юношеский возраст, уровень субъектного развития.

Актуальність дослідження. Розкриття закономірностей формування, розвитку та функціонування процесу саморегуляції є однією із значимих проблем психологічної науки. Дослідники, що розглядають поняття саморегуляції у більш вузькому сенсі, розуміють її в контексті конкретного виду діяльності, психології психічних станів, інші ж поширюють дане поняття на весь процес життєдіяльності людини як суб'єкта, що передбачає вміння знайти певний баланс між бажаним та можливим, висування та досягнення певних усвідомлених, особистісно значимих цілей. Оскільки сутність досліджуваного внутрішньоособистісного конфлікту Цінності-Доступності полягає у висуванні мети, заснованої на цінностях та неможливості її досягнення, актуальною є гіпотеза про наявність зв'язку даного виду внутрішнього конфлікту та особливостей психічної саморегуляції. Особливості процесу саморегуляції, психологічні особливості юнацького віку, такі як розмитість кордонів бажаного та можливого, розбіжність «Я-реального» і «Я-ідеального», поєднання часових перспектив актуалізують необхідність дослідження саморегуляції як фактора внутрішньоособистісного конфлікту в юнацькому віці. Більш детальне дослідження саморегуляції як фактору внутрішнього конфлікту може сприяти розумінню специфіки даного виду конфлікту, його ролі у психічному житті особистості.

Міра наукової розробки проблеми. Проблема саморегуляції розглядалась в

рамках суб'єктно-діяльнісного підходу (К.О.Абульханова-Славская, П.К.Анохин, Н.О.Бернштейн, Д.О.Ошанин та ін.); у питанні загальної структури та динаміки активності людини (В.М.Бехтерев, Л.Ф.Лазурский, М.Я.Басов, В.Н.Мясищев, Н.С.Лейтес, О.В.Запорожец, Л.Ф.Алексеева); індивідуально-стильового підходу (О.О.Конопкін, В.І.Моросанова та ін.). Класиками вітчизняної психологічної науки саморегуляція розуміється як одна з головних функцій свідомості. У широкому сенсі саморегуляція розуміється як процес, що забезпечує стабільність системи, її відносну стійкість та рівновагу, а також цілеспрямовану зміну механізмів, що пов'язані із контролем за діяльністю, процеси управління на рівні власної особистості, її цілей, смислів, життєвого шляху (самодетермінація, самореалізація), на рівні різних видів активності суб'єкта: управління пізнавальною активністю, поведінкою, спілкуванням.

Вчені виділяють наступні види саморегуляції: психічна саморегуляція, що забезпечує оптимальний рівень психічної активності (К.О.Абульханова-Славська); операціонально-технічна саморегуляція відповідає за свідому організацію і корекцію дій суб'єкта (О.О.Конопкін); емоційна саморегуляція полягає у емоційному регулюванні діяльності та її корекції (М.А. Кулигіна, О.С. Копіна); особистісно-мотиваційна, або смислова саморегуляції - усвідомлення мотивів власної діяльності, управління мотиваційно-потребовою сферою

на основі процесів змістоутворення (О.Г.Асмолов, Б.С. Братусь, Б.В. Зейгарник; А.Б.Холмогорова, О.С. Мазур). Вплив несвідомих механізмів та внутрішніх конфліктів відбувається саме у особистісно-мотиваційному виді саморегуляції.

Новий погляд у розумінні внутрішнього конфлікту дає нам модель саморегуляції цілепокладання Карвера і Шейера, у якій виділяють два найважливіших фактора, що допомагають зберегти стійкість цілеспрямованої діяльності – здатність виділяти значимі, осмислені, цілі, пов'язані із цінностями, та відчуття досяжності цих цілей [10]. З точки зору авторів прийняття цілей є життєвою необхідністю і люди постійно живуть, рухаючись у напрямі певних цілей. При цьому цілей як правило багато, і вони можуть знаходитись у відносинах суперництва, що викликає певні внутрішньоособистісні протиріччя або навіть конфлікти. Ця концепція близька до розуміння внутрішнього конфлікту Цінності-Доступності Фанталової О.Б., яка визначає внутрішній конфлікт як великий розрив між значимістю цінностей та їх недосяжністю, що дає можливість розуміння внутрішнього конфлікту як такого, що знаходиться в структурі саморегуляції діяльності [9].

Дослідження внутрішньоособистісних конфліктів студентського віку представлені кількома роботами в рамках проблеми соціально-психологічної адаптації студентів (Н.С. Герасимова), професійного становлення студентів-психологів (Н.І. Повякель, Н.В. Чепелєва), кризи середини навчання в вузі (Н. Войтович), професійно-обумовлених криз (Е.Е. Симанюк), неузгодженість доступних і бажаних життєвих цінностей (Г.М. Дубчак). Факторами виникнення внутрішніх конфліктів вченими називаються особливості характеру та темпераменту, самооцінки і самоставлення, рефлексії, показниками конфлікту можуть виступати рівень фрустрації, тривожності, адаптації, але дослідження цього питання далеко від завершення.

Дослідники проблеми зазначають вплив несвідомих процесів, внутрішньоособистісних конфліктів на саморегуляцію, спеціально не зосереджуючись на особливостях та факторах, що обумовлюють даний зв'язок. Враховуючи недостатню розробленість даної проблеми та її актуальність, метою

дослідження є визначити особливості процесу саморегуляції як фактору внутрішньоособистісного конфлікту та виявити особливості взаємозв'язку саморегуляції із внутрішньоособистісними конфліктами та несвідомими схильностями особистості.

Основний виклад матеріалу.

Питання саморегуляції підкреслює певний рівень суб'єктного розвитку людини, включаючи суб'єктну активність, самостійність, усвідомленість формульованих цілей, регуляцію в нетипових ситуаціях. Так, К. О. Абульханова-Славська визначає особистість як суб'єкта через саморегуляцію, що виступає координатором особистісних якостей, забезпечує подолання протиріч і функціонування особистості в діяльності [1]. Саморегуляція забезпечує стабільний рівень активності, незалежно від зміни психічних станів, включаючи також несвідому саморегуляцію активності. Даного підходу дотримуються також Л. С. Виготський, О. М. Леонтьєв, С. Л. Рубінштейн., що описали суть і роль свідомої активності суб'єкта саморегулятивної діяльності.

О.О. Конопкін визначає суб'єктний розвиток людини в першу чергу через такі особливості саморегуляції, які пов'язані із здатністю до самостійної усвідомленої регуляції в нових видах діяльності, до продуктивної творчої саморегуляції, що зовні виражається в успішному вирішенні нестандартних завдань, подоланні незнайомих ситуацій, а «внутрішня», суб'єктивна сторона саморегуляції включає усвідомленість, розуміння підстав здійснюваної діяльності, її структурних елементів - цілей, умов, способів дій, необхідних корекцій, оцінки результатів та ін. При цьому усвідомлено враховуються як об'єктивні зовнішні умови діяльності, так і власні суб'єктивні можливості. Автор зазначає, що суб'єктна активність як прояв суб'єктності виразніше виявляється в тих видах життєдіяльності, в яких людина може визначати для себе міру суб'єктної включеності, власної творчості при досягненні цілей [4,5].

Дослідниками підкреслюється вплив саморегуляції на вироблення життєвої орієнтації, самовизначення. За І. С. Коном саморегуляція містить елемент вироблення ефективної життєвої орієнтації, яка включає

почуття своєї онтологічної прийнятності, цілісності, самоповаги [3].

Д.О. Леонтєв успішність саморегуляції пов'язує із необхідністю успішного самовизначення у просторі цілей та можливостей, вибору цілі для наступної реалізації, особливості організації цілеспрямованої діяльності [6]. У двохфазній моделі саморегуляції автор виділяє дві її функції: самовизначення та реалізація, а у зв'язку із включенням до розгляду ситуації стресу Д.О. Леонтєвим додається третя функція – збереження. У контексті внутрішньоособистісного конфлікту Цінності-Доступності самовизначення проявляється у визначенні значимих цілей, реалізація включає блок активності особистості (що перш за все пов'язаний із розумінням ситуації як потенційно змінної), а збереження - як регуляція дій по досягненню у несприятливих обставинах.

Зарубіжні дослідники, розуміючи саморегуляцію як процес управління власною поведінкою у змінних умовах, зазначають її несвідомий або частково свідомий характер та відсутність вольового зусилля на відміну від поняття «самоконтроль», що припускає дію волі та усвідомленість (Ю. Куль, П. Каролі, Ж. М. Дьєфендорф). У своєму дослідженні особистісних аспектів саморегуляції В.І. Моросанова вказує на наявність в системі саморегуляції несвідомих факторів, вважаючи, що труднощі довільної регуляції лежать саме у сфері неусвідомлених суб'єктом установок, мотивів, відносин [7]. Урахування несвідомого фактору у саморегуляції у емпіричному дослідженні може відбуватися шляхом дослідження захисних механізмів психіки, несвідомих схильностей та установок.

Окрім несвідомих процесів на саморегуляцію певний вплив чинять також емоційні процеси. Людина, відображаючи дійсність, емоційно відноситься до відображеного, враховуючи своє ставлення у свідомості у зв'язку з побудовою їм моделі діяльності. Такий емоційний фактор ставлення, формування регуляції власної діяльності істотно обумовлює її мотиваційні моменти, характер пов'язаних з нею переживань, полегшуючи або ускладнюючи саме її здійснення, а часом фактор емоційного ставлення може впливати на побудову окремих ланок регуляції

(визначення критеріїв успіху, вибір способів дій та ін.).

Досліджуючи довільну саморегуляцію як фактор внутрішньоособистісного конфлікту у юнацькому віці, актуально визначити психологічні особливості даного віку, що можуть впливати на певні ланки саморегуляції. Однією із особливостей особистісного розвитку в юнацький період є поява здатності до самовизначення та саморозвитку, які тісно пов'язані із сформованістю їх індивідуальної усвідомленої саморегуляції. Основною якістю юнацтва, з точки зору таких дослідників як Л.І. Божович, І.С. Коң, В.І. Слободчиков, Д.І. Фельдштейн та ін. є орієнтація не на теперішнє, а на майбутнє. Іншою особливістю юнацького віку, що може викликати складнощі та появу внутрішньоособистісних конфліктів - розмитість кордонів бажаного та можливого. Це призводить до того, що цілі, що висувуються, не завжди засновані на реальних можливостях, знанні власних сильних та слабких сторін. А наявність великої розбіжності «Я-реального» і «Я-ідеального», як зазначає К. Роджерс, може служити серйозним джерелом внутрішньоособистісних конфліктів [8]. У нормі реальна розбіжність цих образів як внутрішнє протиріччя може стимулювати створення програм активності особистості, саморегуляцію особистості, копінг-поведінку. Таким чином, прийняття власних рішень, вибір життєвого шляху, партнера життя, наряду навчання та роботи вимагає високого рівня самостійності, відповідальності, вміння зрозуміти власні бажання, що може викликати певні проблеми, утворюючи внутрішньоособистісні конфлікти, незадоволеність певних актуальних життєвих сфер цінностей.

В юності стабілізація системи особистісної саморегуляції, окрім безпосередньо сформованості самоконтролю і самодисципліни, включає в себе емоційну незалежність від дорослих, прийняття своєї зовнішності і значно вищий рівень самостійності. Соціальна ситуація розвитку характеризується змінами в локус-спрямованості «системи управління»: якщо в більш ранні періоди основні регуляторні функції виконувались іншими людьми, який значною мірою формували цілі, потреби,

мотивували дії, то в юності новоутворення у сфері самосвідомості забезпечують особистісну автономність саморегуляції.

У своєму аналізі процесів саморегуляції у юнаків ми спираємося на модель саморегуляції Моросанової В.І. У період юності зростає значення таких компонентів саморегуляції як «Планування», яке має на увазі сформованість вміння погоджувати ресурси, умови і домагання (цілі) в контексті життєво важливих перспектив. Необхідність уміння «планувати» пов'язана із збільшенням широти життєвого простору, зростаюча диференціація кожного його рівня на безліч соціальних зв'язків і областей діяльності, зміна загальної рухливості і жорсткості життєвого простору (К. Левін); внутрішніми особливостями досягнення почуття «дорослості «через» поділ найближчу і віддалену перспективи» (Є.І.Головаха, С.С. Занюк); розвиток внутрішньої перспективи (В.І.Слободчиков, Є.І. Ісаєв, М.М. Толстих).

Недостатній розвиток самостійності у створенні життєвих планов у юнаків пов'язано з недостатньо сформованим процесом планування своєї активності. В силу суперечливості, особистісної нестійкості юнаки схильні захоплюватися різноманітними, протилежними ідеями, різко міняти образ життя під впливом референтної групи, ідей моди або політики. Особливості процесу «Моделювання» пов'язані з тим, що спостерігається неугодуєність стабільних уявлень про себе і реальної поведінки, що може викривляти оцінку значимих внутрішніх умов та зовнішніх обставин та проявляється у фантазуванні та частих невдачах. Схильність юнаків ставити занадто високі, але не визначені цілі та засоби їх досягнення може бути пов'язана із процесом «Програмування». Із необхідністю вироблення власних норм та критеріїв поведінки пов'язаний процес оцінки та корекції результатів власної діяльності. На місці зовнішнього контролю поступово виникає самоконтроль, відбувається перехід із зовнішньої оцінки на самооцінку, рівень домагань часто ще не визначений та неадекватний, тому власні критерії ще можуть бути не достатньо реалістичними і їх формування пов'язано із труднощами.

Таким чином, можна виділити деякі особливості процесу саморегуляції: як якість суб'єкта, активність, самостійність у прийнятті рішень, творчий підхід,

усвідомленість (саморефлексія), узгодженість можливостей та вимог діяльності, подолання інформаційної та суб'єктивної невизначеності.

Особливості процесу саморегуляції та психологічні особливості в юнацькому віці обумовлюють актуальність емпіричного дослідження взаємозв'язку внутрішньоособистісних конфліктів із складовими процесу саморегуляції та невротичними схильностями особистості.

Наше дослідження проводилось на студентах різних курсів та факультетів у кількості 200 досліджуваних. Використовувались методика О.Б. Фанталової «Рівень співвідношення цінності та доступності в різних життєвих сферах», «Стиль саморегуляції» В.І. Моросанової та «Ступінь вираженості невротичних схильностей особистості» М. А. Кузнецова. Обробка даних проводилася в пакеті StatSoft STATISTICA 6, використовувався кореляційний аналіз Пірсона.

Результати дослідження показують, що певні складові системи саморегуляції мають кореляційний зв'язок із сферами внутрішніх конфліктів. Так, із інтегральним показником внутрішньої конфліктності корелює регуляторний процес «Програмування» (0,16; $p < 0,05$). Програмування передбачає продумування своїх подальших дій для досягнення своїх цілей. Як відмічає Моросанова В.І., саме процес програмування пов'язаний із внутрішньою конфліктністю, оскільки надмірна детальність та жорсткість програм, як деяка надмірна усвідомленість, може вказувати на «тиранію повинності» по А.Елісу та призводити до невротизації.

Нами досліджені особливості кореляційного зв'язку внутрішніх конфліктів різних життєвих сфер та компонентів процесу саморегуляції. Виявлений значимий прямий кореляційний зв'язок інтегрального показника внутрішньої конфліктності із загальним показником саморегуляції (0,15; $p < 0,05$), що може пояснюватись більшим усвідомленням власних внутрішніх конфліктів та більш високим рівнем суб'єктного розвитку особистості, у якій наявні внутрішні конфлікти. Внутрішній конфлікт у сфері «Здоров'я» корелює із програмуванням (0,15 $p < 0,05$). Як зазначено вище процес «Програмування» як надмірна детальність та жорсткість програм не є складовою гармонійної особистості. Навпаки

внутрішня повинність загострює внутрішній конфлікт і може сприяти появі симптомів та психосоматичних хвороб.

Внутрішній конфлікт у сфері «Робота» корелює зворотно із «Самостійністю» в саморегуляції (-0,19; $p < 0,01$). Студенти, які є достатньо самостійними в організації своєї діяльності, не відчувають конфліктів Цінності-Доступності у сфері роботи. Самостійність або сприяє знаходженню роботи, або ж навіть, якщо ця сфера ще нереалізована, вона сприймається як потенційно досяжна. Сфера «Любові» прямо корелює із «Програмуванням» (0,21; $p < 0,01$), «Гнучкістю» (0,20; $p < 0,01$), загальним показником саморегуляції (0,20; $p < 0,01$). Внутрішній конфлікт сфери «Щасливе сімейне життя» корелює із програмуванням (0,21; $p < 0,01$). Можна припустити, що саморегуляція більше активно сприяє досягненню цілей у сфері навчання та роботи і особисті зусилля в цих сферах здатні однозначно принести успіх, але в сферах любові та сім'ї справа дещо складніша і зусилля мають бути з обох сторін.

В нашому дослідженні зв'язки компонентів саморегуляції із невротичними потребами показали, що особистості із невротичними схильностями «У владі через інтелект і волю» мають розвинуті процеси «Планування» (0,19; $p < 0,05$), «Оцінка результатів» (0,21; $p < 0,01$) та «Самостійність» (0,18; $p < 0,05$). Мотивація влади може вважатися стимулюючим фактором розвитку та удосконалення системи саморегуляції. Відмічається зв'язок невротичної потреби «У самодостатності і незалежності» із якістю саморегуляції «Самостійність» (0,34; $p < 0,01$). Даний зв'язок досить логічно показує схильність особистості із невротичним схильністю «У самодостатності і незалежності» ніколи не відчувати потребу ні в кому, чинити опір будь-якому впливу, бути абсолютно нічим не пов'язаним і самостійно визначати цілі та шляхи їх досягнення. Відмічаються зворотні зв'язки потреб «Любові та прихильності» (-0,24; $p < 0,01$), «В керуючому партнері» (-0,26; $p < 0,01$), «Заключенні життя у вузькі рамки» (-0,32; $p < 0,01$) із регуляторною якістю «Гнучкість». Даний зв'язок вказує що при виникненні непередбачуваних обставин особистість відчуває проблеми перебудови власних планів, важко змінює програму подальших дій. Недостатня гнучкість

регуляторики не дозволяє адекватно реагувати на швидку зміну подій, успішно вирішувати поставлену задачу в ситуації ризику, що відбувається через зміщення центру ваги на «партнера», який повинен здійснити всі життєві очікування, нести відповідальність за все, очікування інших людей у особистості з даними невротичними схильностями.

Невротична потреба «У захопленні власною персоною» має зворотний зв'язок із процесом «Моделювання» (-0,35; $p < 0,01$). Вірогідно, що надмірна зосередженість на собі не дозволяє особистості звертати увагу на зовнішніх і внутрішніх значущі умови досягнення мети. Загальний показник саморегуляції пов'язаний із невротичною потребою «У самодостатності і незалежності» (0,16 $p < 0,05$), а зворотні зв'язки відмічаються із невротичними потребами «В керуючому партнері» (-0,19 $p < 0,05$), «У заклученні життя у вузькі рамки» (-0,19; $p < 0,05$) та «У захопленні власною персоною» (-0,23 $p < 0,01$). Отже, невротичні схильності до самодостатності, незалежності, влади через інтелект, волю пов'язані із розвитком у особистості регуляторних процесів та якостей самостійності, гнучкості. Невротичні потреби, які пов'язані із переключанням відповідальності на інших або прагнення жити обмеженням рамок, можуть виступати в якості стримуючого фактору.

Висновки:

1. Поняття «саморегуляція» може розумітися у вузькому та широкому смислі. Поняття саморегуляції у вузькому смислі розуміють в контексті конкретного виду діяльності, психології психічних станів, у широкому смислі саморегуляція є процесом, що забезпечує стабільність системи, її відносну стійкість та рівновагу, а також цілеспрямовану зміну механізмів, що пов'язані із контролем за діяльністю, процеси управління на рівні власної особистості, її цілей, смислів, життєвого шляху.

2. Зв'язок наявності внутрішнього конфлікту Цінності-Доступності та особливостей психічної саморегуляції в юнацькому віці можуть визначати такі особливості як: вікові особливості розвитку саморегуляції, специфіка даного виду внутрішнього конфлікту (що передбачає досягнення мети, заснованої на цінностях) та питання саморегуляції як певного рівня

суб'єктного розвитку, самостійності, відповідальності, прийняття рішень.

3. У дослідженні виявлено наявність кореляційних зв'язків інтегрального показника внутрішньоособистісного конфлікту та загального показника саморегуляції, що пояснюється більшим усвідомленням власних внутрішніх конфліктів та більш високим рівнем суб'єктного розвитку особистості. Також відмічено зв'язок процесу «Програмування» у саморегуляції з інтегральним показником, оскільки надмірна детальність та жорсткість програм, як деяка надмірна усвідомленість,

може вказувати на «тиранію повинності» по А.Елісу та призводити до невротизації.

4. Особливості саморегуляції пов'язані із несвідомим схильностями, які можуть стати як фактором її розвитку або ж навпаки заважати йому. Так, особистості, що проявляють невротичні схильності до самодостатності, незалежності, влади через інтелект та волю, мають розвинуті регуляторні процеси та якості самостійності, гнучкості. Навпаки в якості стримуючого фактору виступають потреби, які пов'язані із перекладанням відповідальності на інших або прагнення жити в постійних обмеженнях.

Література

1. Абульханова-Славская К.А. Стратегии жизни / Ксения Александровна Абульханова-Славская. – М.: Мысль. – 1991. – 299 с.
2. Зейгарник Б. В., Холмогорова А. Б., Мазур Е. Саморегуляция поведения в норме и патологии // Психологический журнал. — 1989. — № 2. — С. 122-132.
3. Кон И. С. Категория «Я» в психологии // Психологический журнал. — 1981. — Т. 2, № 3. — С.25–37.
4. Конопкин О. А. Психическая саморегуляция произвольной активности человека (структурно- функциональный аспект) // Вопр. психол. — 1995. — № 1. — С. 5-12.
5. Конопкин О.А. Общая способность к саморегуляции как фактор субъективного развития [Текст] : общественно-политическая литература / О.А. Конопкин // Вопр. психологии. - 2004. - №2. - С. 128-135.
6. Леонтьев Д.А. Личностный потенциал: структура и диагностика. М.: Смысл, 2011. – 675 с.
7. Моросанова В. И. Личностные аспекты саморегуляции произвольной активности человека // Психол. журн. — 2002. — Т. 23. № 6. С. 5–17.
8. Роджерс К. Р. Взгляд на психотерапию. Становление человека. — М.: Издательская группа «Прогресс», «Универс», 1994. — 480 с.
9. Фанталова Е.Б. Диагностика и психотерапия внутреннего конфликта / Елена Борисовна Фанталова. - Самара: БАХРАХ-М, 2001. -128с.
10. Carver C.S., Scheier M.F. On the Self-regulation of Behaviour. USA.:Cambridge Universit Press, 1998. — p.349.

Balushok M. V., graduate faculty

THE SELF-REGULATION AS A FACTOR OF INTRAPERSONAL CONFLICTS IN YOUTHFUL AGE

This article analyzes the notion self-regulation as a factor of intrapersonal conflict. Substantiated features of self-regulation which determine the connection of phenomenon of self-regulation and intrapersonal conflict: the age characteristics of the development of self-regulation, the specific kind of conflict of Value-Accessibility and self-regulation as a certain level of subjective development. The results of empirical research has revealed correlations of the integral index of intrapersonal conflict and general indicator of self-regulation, which is explained by greater awareness of own interpersonal conflicts and a higher level of subject development which has a person with well-developed self-regulation. The features of self-regulation related to unconscious neurotic tendencies, which can be as a factor of its development (tendency to self-sufficiency, independence and power through the intellect and will), or on the contrary restrain its development (tendency associated with a shifting of responsibility to others, the desire to live in a permanent restrictions).

Keywords: self-regulation, intrapersonal conflict, youthful age, subjective development.